

kasztó energia. Az erő mindig megteszi a kötelességét, siet a támadó pontja felé, a hiba az irányításban van. Milyen veszedelmes a tűz, ha vörös kakasként felrepül a háztetőkre; de milyen áldás, ha gyárainkban és tűzhelyeinkben lobog. Milyen veszedelmes a gőz, a villany, ha nagy hajókat zátonyra terel, vagy jéghegyre juttat, ha a gyorsvonatok egymásba rohannak . . . kérdem, ki itt a hibás, a tűz, a gőz, a villany? Az irányítóban van a hiba. Így vagyunk az emberi természettel is. Tele van erővel, minden erő veszedelmes, de nem maga az energia a hibás, hanem a gyengekező kormányos, az akarat.

Az akarat gyengeségén nem lehet segíteni, az élet irányát nem lehet igazgatni, elvont fogalmak imperativuszával, száraz törvények előírásával; a szenvedélyek viharával szembeállni költői szólamokkal, vagy szobatudósok „mintha“ filozófiájának fikcióval erre az örökkévalóságba vetett hitünk újra élesztése szükséges; erre élő, eleven mintakép és magasabb erő kell; Krisztus élete előttünk, kegyelme bennünk.

Juan-Si-Kai, a khinai köztársaság előbbi elnöke mondotta dr. Mott amerikai misszionáriusnak: „Konfucius is megmondja nekünk, mi a jó, de a ti Krisztustok erőt is ad rá, hogy megtegyük.“ Juan-Si-Kainak igaza van. Az igaz kereszténység nemcsak hirdeti az eszményt, hanem cselekszi. A stoa bölcse is megvetette Nérót, de elveiért nem szállott sikra ellene; a keresztény pedig odaállott az oroszlánok elé, vagy élő fátkyaként világitott hozzá.

Már Cicero szép levelei óta elítélték a cirkuszi játékokat, de mégis eljártak és vad gyönyöreit végig élvezték, míg a kereszténység bevonulása után Theodorus rémete szét nem választja a küzdő gladiátorokat, A nép ugyan haragjában agyonkövezi, de a császár eltakarja arcát szégyenében, eltávozik nyomban és nemsokára beszünteti a játékokat.

Azóta ilyen tettek következtében a jászol és a kereszt a világ középpontja lett és fennen hirdeti, hogy az egyén értéke, a nemzet ereje nem a fény, pompa, gazdagság, érzéki öröm, hanem az akarat erőteljes lendülete a legfőbb jó: az Isten dicsősége és a jó emberek békéje felé!

Karácsonyest.

Ma régi, bűnös, könnyes harcát
Nem vívja Élet és Halál,
Mebékültek és elpihentek
Egy örökzöld hegynek oldalán.

Kiléptek az álmok honából
És most beszélnek el egymásnak,
Hogy milyen kevés értelme volt
Ennek az örült csatázásnak.

Be szép ez most, legendák elfeledt
Emléke lelkük halkan lengi át —
S egész világ fölnezz az égre,
Hol a szeretet bonjtja fátyolát.

Jászolából a Gyermekek fénnel
Szórja csendes, boldog mosolyát—
S a megbékült, megtört világnak
Hirdet és zeng örök melódiát.

BARTÓK MIKLÓS.